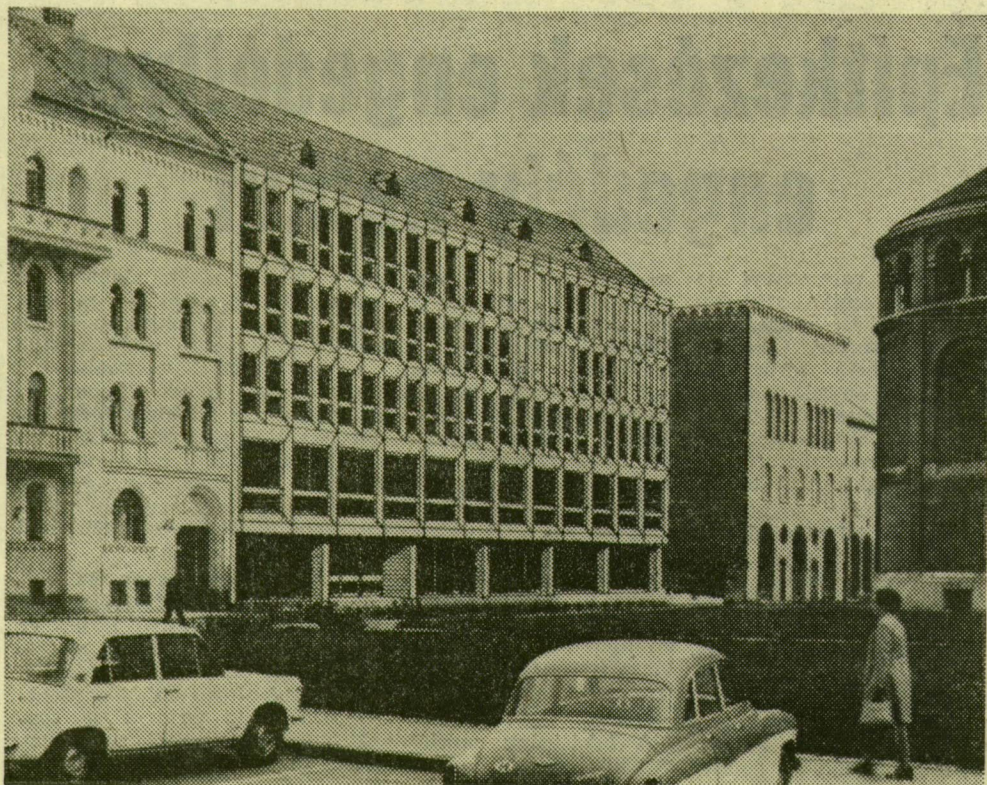

Buzsáki Ferenc felvétele

Már épül a SZOTE Dóm téri oktatási épülete. De hogy milyen lesz, remélhetően az 1979–80-as tanév kezdetére, miként illeszkedik be környezetébe, azt egy jövőt látó fotomontázs segítségével tudjuk elképzelni. Az SZTV építésztervezője, Tarnai István arra törekedett, hogy az előregyártott vasbeton szerkezetekből készülő ház összhangban legyen a hozzá csatlakozó épülettel, hiszen ezzel együtt alkot majd egy épületösszetét.

Az orvostanhallgatók 300 személyes, klimatizált előadóban, 6 tanteremben tanulhatnak, s nyolc laboratórium szolgálja a gyakorlati oktatást. A földszint nyáron a szabadéri járatokat szolgálja, a tanteremben pedig az első emeleti előcsarnokkal az ifjúsági klubnak ad otthont. Itt mintegy nyolcszáz fiatal lel szórakozási lehetőségre.

Béla bácsi brigádja

Simon Oszkár üzemfenn tartási osztályvezető íróasztalán egyszerre több telefon cseng. Az egyikbe beleszó. — Jól tette, hogy hívta. Egészséges vagy?... Holnap Komádiba kell menned, a kapcsolótábla elromlott... Igen megint. Biztosan beleszóltál valaki... Igen, egyedül, és vonattal... Jó utat!

Hogyan lehet egy nap alatt megjárni Komádit? Arrafelé 30 kilométeres sebességgel „száguld” a vicinális és nem Pulman-kocsikat voniat...

A Kenderfonó és Szövőipari Vállalat szegedi javító műhelyének központi épületében Simon Oszkár leteszi a kagylót cigarettára gyújt. Mielőtt válaszolna kérdésekre. — *Milyen feltételek határoztak meg a szocialista cím elnyerésére a brigádokat?* — hosszasan gondolkodik nagyokat szív a cigarettából.

— Általában a középtávú tervekhez kapcsolódva építik ki a követelményrendszert. Itt tíz szocialista brigád dolgozik minden évben kétoldali szerződést kötnek a gazdasági vezetéssel. Vállalatukban szerepel a gazdasági politikai munka és a szabad idő hasznos eltöltésének formája módja. Egy példa: az általuk vállalt ötezer forint anyagmegtakarítás első pillanatára nekem is kevésnek tűnt. Azóta tudom, mert látom, milyen tervszerűen és körültekintően meg kell dolgozni az első pillanatra potom összegért is. A brigádok munkáit felvették a vállalat gazdasági vezetése értékelési brigádtagok jelenlétében.

— *A részleget karbantartónak emlegetik mi is tevékenységük valójában?*

— A karbantartási munka tartalék alkatrészek gyártását, érintésvédelmi feladatok ellátását és még sok más, vállalatban belüli, naponta felmerülő probléma megoldását foglalja magába. Nem dolgozunk kedvező körülmények között gyakran kell vidékre — Eperjesre, Komádiba, Dunaföldvárra, Debrecenbe — utazni. Itt az iroda falán a dunaföldvári lemezüzem komplex automata gépsorának tervei lát-

hatók. Nagyrészt nálunk készülnek.

— *Melyik brigád munkájára a legbüszkébbek?*

— Nehéz eldönteni munkánk eredményéhez mindegyik jelentősen hozzájárul. Ha választani kell mégis az Április 4. szocialista brigádra szavaznék. Magunk között Béla bácsi brigádjának nevezzük, Ramics Béla, a brigádvezető. Igazán jó kollektíva, keressük meg a műhelyben őket.

(Sárgára festett, jellegesen bejárat a Tolbuhin sugárúton. Beljebb a hosszú udvaron két oldalt műhely-épületek sorakoznak. A déli előtti műszaknak éppen vége csak a forgácsolótól szűrődik ki az esztérgagépek zümmögése. Ott már a délutáni műszakot kezdik.)

— Erre tessék, a klubhelyiségben csönd van, lehet beszélgetni — nyitja az ajtót Kapás Sándor műhelyvezető. Közben érkeznek a brigádtagok. Elsőnek az egyetlen nő, Szécsi Dezsőné, majd II. Urnauer Jakab, aki édesapja példáját követve lépett a brigádba s a többiek: Szógi Pál, Pálfi Ferenc, Csikás László és vezetőjük, Ramics Béla. 45–50 éves munkásemberek. Kettőn beszerző körúton vannak, I. Urnauer Jakab és Pinér Ferenc.

— Nálunk ritka a hiányzás. Egy percnyi késésnek sem szabad előfordulni a balesetmentes munka pedig természetes követelmény. Ha valakinek elintéznivalója akad, megszokta, hogy munkaidő utánra halasztja — kezdi a beszélgetést a brigádvezető.

— *Milyen a kapcsolatok a többi brigáddal?*

— Ezt a klubot társadalmi munkában, közösen építettük, itt gyakran találkozzunk a többi brigád tagjaival. Összel közös autóbuszkirándulást szerveztünk.

— *És a társadalmi munka?*

— A mi nevelő-agitáló munkánk már a közösség erejére támaszkodik. Nem lelkizünk, szólnak a fiataloknak: most van rá lehetőség, tessék jönni! Aki nem ért rá akkor, a ráeső rész elvégzi legközelebb. Ha akkor sem jön továbbra nincs köztünk helye. Az újak közül sokan kihullanak a

mi rostánkon. A többségre azonban mindig számítani lehet.

— Az az elvünk, — fűzi tovább a gondolatot egyikük —, hogy a gép menjen, mert csak úgy folyamatos a termelés. Ezért hát sietni kell az alkatrészek pótlásával, javításával. Ennek feltétele, hogy a brigádtagok ott legyenek a beszerzéseknél. Tudjuk, ha szólnak, szükség van rá, nem piszkálni akarnak bennünket.

— *Az utánpótlás biztosított?*

— Szerződést kötöttünk szakmunkástanulókkal, de a brigádtagok közül többen is igyekeznek emelni szakképzettségüket. Be kell vallani, kevesen jönnek hozzánk dolgozni, pedig az átlagos órabérünk 16,50.

(A műhelyvezető véleménye szerint az Április 4. szocialista brigád kemény munkával nyerte el a vállalat aranykoszorús jelvényét. Tisztelek, becsülük a tagjait, egyformán helytállnak a munkában, legyen az villanyszerelés vagy falbon-tás, anyagmozgatás, vagy gépjáratás. Műhelyükben tisztaság, rend. Véletlen? Nem hiszem; hiszen a brigád magja több mint 15 esztendő óta ezen a munkahelyen dolgozik. Ez a műhely valóban második otthonuk. Közülük hárman a Szakma Kiváló Dolgozó, ketten a Könyvüipar Kiváló Dolgozó, többen rendszeres véréradók. Közös alapelvük: *hűség a vállalatához!*

A bejáratnál levő tábla munkásfelvételt hirdet.

Jámbor Ernő

Benzin, csökkentett olómtartalommal

Sikerrel zárultak a csökkentett olómtartalmú benzinnel folytatott magyar-szovjet kísérletek — alapították meg hétfőn Veszprémben a magyar-szovjet kölajfeldolgozó és petroliumai munkabizottság X. ülését. A tanácskozáson elmondták, hogy hazánk és a Szovjetunió immár két év-
zede működik együtt különböző vegyipari alapanyagok közös kutatása, illetve

A nők foglalkoztatásában meghatározó változást hozott a felszabadulást követő újjáépítés, majd az iparfejlesztés. Az akkor huszoneves, munkát vállaló nők immár közelednek a nyugdíjazáshoz. Őket kérdeztük meg: *milyennek ítélik meg helyzetüket, anyagi-erkölcsi megbecsülésüket; milyen érzésekkel, gondolatokkal készülnek a nyugdíjas évekre?*

Több mint 40 szegedi, illetve a megye más településén levő munkahelyet kerestünk meg, a szakszervezetek nöbizottságai és TT-bizottságok segítségével. Kérdéseinkre több mint 800, ötven évét betöltött dolgozó nő válaszolt. A hagyományos női iparágak: textil-, élelmiszer-, ruhaipar mellett a vasút, a mezőgazdasági és építőipari üzemekben dolgozók is érdekes tapasztalatokkal gazdagították a felmérést. Több üzem — például: a HÓDIKÖT, az ATIVIZIG, a Fonalfeldolgozó Vállalat — minden nyugdíj előtt álló nő véleményét megkérdezte, hogy a problémákat helyileg és azonnal rendezhessék.

A válaszok sok kérdésben megerősítettek a nők helyzetével kapcsolatban ismert tapasztalatokat. E felmérés is bizonyította: a munkavállalással együtt sokan a közéleti tevékenységet is elkezdték — közel 40 százalékuknak volt, vagy van jelenleg is választott társadalmi tisztsége. Ez jellemző a nem női szakmákra, a mezőgazdaság, az építőipar, sőt a vasút területére is.

Erre a korosztályra jellemző, hogy alacsony az iskolai végzettségük, csaknem 400-an nem végeztek el a 8 általános iskolát sem, a 600 fizikai dolgozóból csak 143 a szakmunkás, többségükben a textil- és ruhaiparban dolgoznak. Az élelmiszeriparban a 147 megkérdezettből mindössze 13 a szakmunkás, pedig a konzervgyárban, a paprikafeldolgozóban, a Szentesi Baromfi-feldolgozó Vállalatnál évek óta szerveznek felnőtt szakmunkásképző tanfolyamokat. Ezekből a 40 éven felüliek már kimaradtak. Régi probléma ez: a *több évtizede szakmunkát végző betanított munkások miért nem válhatnak szakmunkássokká*, hogy legalább a nyugdíjazásnál elvezhessék a szakmunkásokat megillető kedvezményeket? Felmerül a szakmáztatás kérdése Szegeden az ecset- és seprűgyárban, a fürdőknél, a hűsítőiparban a belező-részlegben. Ez nemcsak a korosztály problémája.

A munkahelyhez való hűséget bizonyítja, hogy a megkérdezettek több mint kétharmada 10 évnél régebben és egyharmada 20 éve dolgozik jelenlegi munkahelyén. A nem szegedi üzemekben viszont az ellenkezője a jellemző. Ott a válaszolók több mint 40 százalékának 10 évnél kevesebb a munkaviszonya. Ez az ipartelepítéssel függ össze.

A törzsgárda megbecsülésével kapcsolatban sokan választották azt, nem érzik megbecsülésüket. A törzsgárdaszabályzatban rögzített juttatásokkal jobban kellene politizálni — tudatosítani — az üzemekben.

Jó dolog viszont, hogy az utóbbi 3–3 évi bérfejlesztésekből kivétel nélkül részesültek, de ennek ellenére éppen hogy, vagy még el sem érik az országos szakmai bértáblázatban meghatározott alsó szintet, és bérük sokszor elmarad az azonos beosztásban dolgozó férfiak bérétől. Vannak viszont vállalatok, ahol a teljesítménybértben dolgozó törzsgárdatagoknak a nyugdíjat megelőző években bérkiegészítést adnak a keresetcsökkenés-ellensúlyozására. (HÓDIKÖT, ruhagyár, fodrász vállalat, ecset- és seprűgyár stb.) Munkájuk megbecsülését mutatja, hogy több mint 400-an kaptak valamilyen kitüntetést az utóbbi 3–4 évben, sokan közülük szocialista brigádok tagjai.

A válaszokból azt is kiolvastuk, hogy többségük megnyugtatónak ítéli meg anyagi helyzetét. Jól érzik magukat munkahelyükön, beosztásukkal elégedettek. Mindössze 27-en adtak nemleges választ, és 100-an jelezték, hogy áthelyezésüket kérték más munkakörben, közülük 67-en

egészségi okból, 17-en a nem megfelelő munkahelyi légkör miatt. A vállalatok vezetőinek törődését mutatja, hogy az indokolt esetekben (71 dolgozónak) megoldották az áthelyezését. Igyekeznek mentesíteni őket az éjszakai műszak alól, még a textiliparban is.

A szakszervezeteknek a dolgozókról való gondoskodását jelzi, hogy 275-en kaptak szociális segítyt, többen nem is kérték, de betegség alkalmával mégis megkapták; 35–40 százalékuk üdült az utóbbi három évben. Jó lenne tudni, hányan vannak közöttük olyanok, akik még soha nem üdültek...

Nyugodtan néznek a nyugdíjas évek elé legtöbben. Sokan tervezik: utaznak, olvasnak, színházba, moziba járnak, pótolják, amire az elmúlt években nem jutott idő. Szeretnének üdül-
ni is. Javasolják több nyugdíjasklub, nyugdíjas napközi otthon létrehozását.

A továbbdolgozást elsősorban a rövid munkavisztonnal rendelkezők, az egyedül-
álló és az alkalmazotti beosztásban dolgozók tervezik az adott munkahelyen, míg mások fél műszakban, kisegítő munkakörben képzelik eltölteni nyugdíjas éveik egy részét. Sokat segítene, ha a vállalatok a rehabilitációs munkakörökhöz hasonlóan, felmérének, mely területen alkalmazhatnának nyugdíjas dolgozókat, nemcsak a portán, az öltözőkben, hanem a termelésben is, olyan feltételeket teremtve, amelyek megfelelnek az idősebb korosztály adottságainak.

Az idős dolgozókkal való foglalkozást a megkérdezettek többsége jónak értékeli, de sokan nem választottak erre a kérdésre. Ez figyelmeztető, a törzsgárdaszabályzat és kollektív szerződés ismereténél hiányos és az, hogy sokan nem tudják, működik-e munkahelyükön nyugdíj-előkészítő bizottság, nem ismerik a szakmunkásokra és a továbbdolgozókra vonatkozó rendelkezéseket sem — tájékoztatásuknak árnyoldalaira irányítja a figyelmet.

A tapasztalatok — a problémák ellenére — kedvezőek. A nők megtalálják helyüket a társadalmi termelésben. Anyagi helyzetük rendezett, nyugodtan néznek az öregkor elé, mert ha szerényen is, de biztosított megélhetésük.

A SZMT titkársága — a tapasztalatokat összesítve — felhívta a figyelmet a gondokra, problémákra, amelyek nemcsak a nyugdíj előtt álló nők körében találhatók meg, hanem a férfiaknál is. Az idősebb emberek érzelvényeibek, félnék az életvitel megváltozásától, az öregségtől, a magukra maradtástól, azért megkülönböztetett figyelemmel kell ügyeiket intézni. Javítani szükséges a nyugdíj-előkészítő munkát, az emberekkel való kapcsolatot kell a szakszervezetek támogatásával erősíteni; évente hívják össze a nyugdíj előtt álló dolgozókat, ismertessék az érvényes rendelkezéseket, a továbbdolgozás lehetőségét.

A szakszervezeti bizottságok az eddigi évekhez hasonló körülményekkel foglalkozzanak gondjaikkal, kezdeményezékek megromlott egészségügyi állapotuk esetén a munka könnyítését, az éjszakai műszak alóli mentesítésüket, esetleg áthelyezésüket, védett korban a teljesítménybérésekkel a keresetkiegészítést. Kísérjük figyelemmel anyagi-erkölcsi elismerésüket, az üdültetésnél biztósításnak elsőbbséget azoknak az idős dolgozóknak, akik még soha nem üdültek. Tovább kell javítani a dolgozók tájékoztatását a vállalati kollektív szerződésről, törzsgárdaszabályzatról, a szakszervezeti munkáról.

A gazdasági vezetés és a szakszervezetek ezen munkája sokszorosan visszatérül majd, mert nem csak a nyugdíj előtt álló emberek érzik több évtizedes munkájuk utáni megbecsülésüket, hanem a fiatalokat is meggyőzi arról: érdemes jól dolgozni, érdemes a munkahelyhez ragaszkodni. a törzsgárdához tartozni.

Szalma Gézáné,
az SZMT nőfelelőse

Építési együttműködés

M. G. Csenteimirov, a Szovjetunió állami építésügyi bizottság elnökének első helyettesi vezetésével hét-
főn építésügyi delegáció érkezett hazánkba. A szovjet delegáció tárgyalásokat folytat az 1978–79. és az 1980. utáni évekre szóló kétoldali műszaki tudományos együttműködési tervekről,